

Metodika vizuálního hodnocení stromů, keřů a porostů

Základní údaje:

Lokalita:

Jedinečný identifikátor základní plochy (projektu nebo plochy v rámci projektu).

Inventarizační číslo:

Číslo dřeviny v rámci základní plochy, v případě existující aktualizované inventarizace preferenčně převzaté číslo s uvedením zdroje ve zprávě k projektu.

Taxon vědecky, taxon česky:

Vědecký název stromu dle botanické nomenklatury. Český název taxonu může být po dohodě s odběratelem uváděn pouze rodovým názvem.

Číslo bodu zaměření:

Číslo bodu zaměření viz geodetické zaměření řešeného území (Tesařík a Franc geodetické práce s.r.o., U Stadionu 467, 277 11 Neratovice) 20.6.2017, 30.6.2017 (aktualizované doměření stromů). Ve výkresech vypnuto.

Dendrometrické údaje:

Obvod kmene, průměr kmene:

Udáván v centimetrech, měřen pásmem nebo průměrkou (dle zjišťované hodnoty) ve výšce 1,3 m; větví-li se dřevina níže, je měřen pod rozvětvením. Má-li strom více kmenů pak je hodnota udávána pro dva nejsilnější kmeny, parametry dalších kmenů mohou být uvedeny v poznámce.

Průměr koruny:

Udáván v metrech (krokováním, kvalifikovaným odhadem) jako průměrná hodnota průmětu koruny na zem, v případě asymetrické koruny se vypočte poloměrem nejkratší a nejdelší části koruny. Ojediněle vybihající větve neměnicí zásadně průmět koruny nejsou brány v potaz.

Výška dřeviny:

Udávána v metrech (odhadem, zpřesňována měřením laserovým výškoměrem u kontrolních stromů) s přesností +/- 2 m.

Hodnocení stromu (relevantní údaje související se stavem stromu, které se v hodnocení propisuje jsou uvedeny v **Poznámce k hodnocení**):

Fyziologické stáří - vývojové stádium stromu, ve kterém se daný jedinec nachází v době hodnocení. Nemá nutně souvztažnost se skutečným věkem dřeviny.

Stupeň A - dřevina po výsadbě ve fázi ujímání

Stupeň B - mladý aklimatizovaný strom ve fázi dynamického růstu

Stupeň C - dospívající jedinec, dorůstající do velikosti dospělého stromu

Stupeň D - dospělý jedinec, začíná se projevovat stagnace růstu, poklesá význam terminálního výhonu

Stupeň E - starý jedinec, projevuje se ústup primární koruny, změna charakteru a významu vnitřního obrostu koruny

Stupeň F - senescentní jedinec - strom s postupně se rozpadající strukturou primární koruny

Fyziologická vitalita - udává životaschopnost stromu se zohledněním genetické predispozice daného taxonu. Na základě vizuálně patrných znaků jako jsou stav olistění koruny, změny ve formě větvení na periferii koruny, dynamika vývoje sekundárních výhonů apod. se snažíme vyhodnotit dlouhodobý průběh vitality.

Hodnota1 - výborná až mírně snižená - krátkodobé vlivy bez dlouhodobého efektu

Hodnota2 - zřetelně snižená - stagnace růstu, prosychání koruny na periferních oblastech

Hodnota3 - výrazně snižená - začínající ústup koruny s předpokladem dalšího dynamického zhoršování stavu

Hodnota4 - zbytková vitalita - větší část koruny odumřelá

Hodnota5 - suchý strom

Stabilita - hodnotí potenciál možnosti selhání stromu vývratem, zlomem kmene nebo odlomením významné části koruny.

Hodnota 1 - výborná až dobrá - bez defektů či s defekty malého rozsahu bez vlivu na stabilitu nosných prvků

Hodnota 2 - zhoršená - narušení zásadnějšího charakteru vyžadující pravidelný monitoring

Hodnota 3 - výrazně zhoršená - často souběh několika typů defektů vyžadující stabilizační zásah

Hodnota 4 - silně narušená - bez možnosti efektivní stabilizace, často zkrácená perspektiva stromu

Hodnota 5 - kritická - akutní riziko rozpadu stromu

Zdravotní stav - hodnotí stav stromu z hlediska narušení (poškození) jeho orgánů, ať působením abiotickými či biotickými činiteli.

Hodnota1 - výborný až dobrý - narušení malého rozsahu bez vlivu na perspektivu daného jedince

Hodnota2 - zhoršený - narušení zásadnějšího charakteru

Hodnota3 - výrazně zhoršený - poškození stromu, které často snižuje perspektivu hodnoceného stromu

Hodnota4 - silně narušený - narušení významně ovlivňující perspektivu dřeviny

Hodnota5 - kritický / rozpadlý strom - poškození vedoucí k odumření nebo selhání jedince

Provozní bezpečnost - je hodnota stability stromu vztaženému k provozu osob a přítomnosti majetku v místě cíle pádu.

Stupeň0 - optimální - stromy nepředstavující nebezpečí.

Stupeň1 - snižená - stromy s rozvíjejícími defekty, které mohou za určitých podmínek snižovat provozní bezpečnost, vhodným péstebním opatřením se dají rizika zmírnit či zcela eliminovat.

Stupeň2 - silně snižená - stromy s výraznými defekty, náchylné k selhání, zlomu či vývratu ohrožující cíl pádu i za obvyklých klimatických podmínek

Stupeň3 - havarijný stav - stromy v havarijním stavu představující bezprostřední riziko pro cíl pádu, vyžadují okamžitý zásah k jejich stabilizaci, příp. kácení.

Analytické vyhodnocení stromu, keřů a porostů – hlavní závěry a interpretace předchozího hodnocení s ohledem na biologické, funkční a managementové rozhodování o daném jedinci

Termín další kontroly – doporučený rok další kontroly stavu stromu v terénu s ohledem na predikci jeho vývoje (rozvoje defektů, vývoje vitality nebo reakcí na provedený řez) či kontroly provedení navrženého zásahu mající zásadní vliv na provozní bezpečnost nebo růst stromu (kácení, řez apod.). Obvykle jsou stromy doporučeny ke kontrole do roka, do tří let nebo v horizontu do pěti let, kdy by měla být kontrola nejpozději aktualizována u všech hodnocených stromů.

Perspektiva - je souhrnná hodnota předchozího hodnocení) charakterizující předpokládanou délku existence stromu na stanovišti vymezenou biologickými vlastnostmi dřeviny a zřejmými limity stanoviště v době hodnocení (např. nadzemní vedení VN, extrémní blízkost objektů apod.). Doporučuje míru ochrany, investic do péstebních opatření a očekávanou délku plnění funkcí dřeviny na dané lokalitě

Kategorie A - stromy dlouhodobě perspektivní, stromy které nemají žádné zásadní příznaky jež by snižovali jejich dlouhodobé setrvání na lokalitě řádově v desítkách let

Kategorie B - stromy se sníženou perspektivou, stromy se zhoršenými parametry, u kterých se očekává spíše zhoršení stavu a blízký výpadek z kompozice

Kategorie C - stromy neperspektivní, stromy s výrazně narušenými parametry hodnocení, u kterých se nedá očekávat jejich zachování na lokalitě

Sadovnická hodnota – souhrnné hodnocení funkčního významu stromu ve vztahu k dané ploše, vyhodnocuje jeho současné a potenciální funkční hodnoty

Hodnota 1 – jedinec velmi hodnotný - již vzrostlé, zcela zdravé a nepoškozené, plně vitální a dlouhodobě perspektivní exempláře, v dané lokalitě plnící významné a obtížně nahraditelné funkce

Hodnota 2 - jedinec nadprůměrně hodnotný - oproti předchozí kategorii mají určité nedostatky, které však významněji nesnižují jejich hodnotu

Hodnota 3 – jedinec průměrně hodnotný - habitus se může i významně odchylovat od normálu, za určitých podmínek lze do této kategorie zařadit i dřeviny se sníženou perspektivou (velká významnost v lokalitě, očekávané zlepšení stavu). Dřeviny mladé.

Hodnota 4 - jedinec podprůměrně hodnotný – stromy se sníženou perspektivou a sníženým funkčním významem – nevhodného druhu (invazní dřeviny), péstebního tvaru či velikosti. Při navrhovaných zásazích je spíše žádoucí jejich náhrada.

Hodnota 5 - jedinec velmi málo hodnotný – chybí předpoklady být jen krátkodobé existence (stromy neperspektivní). Do této kategorie jsou řazeny i exempláře, které mají v dané ploše vyloženě negativní vliv (z hlediska provozní bezpečnosti a dalšího rozvoje porostu).

Pokryvnost – je uváděna u plošných porostů a udává procentuální pokrytí povrchu terénu porostem. Pokryvnost není udávána u soliterních keřů.

Výměra keřů a porostů – výměra je stanovena na základě obvodu koruny keře nebo obvodu korun krajních jedinců v porostu.

Návrh péstebního zásahu – opatření u daného jedince vycházející ze závěrů analytického vyhodnocení stromu a jeho stavu vedoucí k zajištění požadované míry provozní bezpečnosti a perspektivy.

Návrh ošetření hlavní – doporučení řezu či péstebního opatření u dřevin udávající celkový charakter zásahu a jeho cenovou náročnost. Na základě tohoto návrhu jsou realizovány kalkulace cenové náročnosti doporučeného ošetření. Kódy nejčastějších typů péstebních technologií jsou dle standardu řezu AOPK A 02:002 Řez stromů (viz tab. A). Upřesnění rozsahu, intenzity a specifického cíle řezu je uvedena v **Poznámce k zásahu**

Návrh ošetření doplňkový – další doporučení či upřesňující zásah k předchozímu opatření. Cenová náročnost může být řešena příplatkem k ceně hlavního ošetření pokud je to relevantní. Doporučené technologie a upřesnění v poznámce jsou řešeny shodně s předchozím.

Priorita ošetření - udává naléhavost provedení zásahu nebo doporučenou dobu k provedení zásahu od okamžiku hodnocení. U priorit vztažených k provozní bezpečnosti lze opatření realizovat i v jednorázovém kroku, u opatření vedoucích k rozvoji koruny může být odložení zásahu do nižší priority součástí strategie péče o daného jedince

Priorita 0 - zákrok je nutné realizovat ihned

Priorita 1 - opatření by mělo být realizováno do 1 vegetačního období od hodnocení

Priorita 2 - opatření by mělo být realizováno do 2 až 3 let od hodnocení, je doporučena zběžná kontrola stavu stromů k ošetření před realizací zásahu

Priorita 3 - opatření by mělo být realizováno do 5 let od realizovaného hodnocení, před jeho provedením je doporučena aktualizace stavu stromů.

Kód	Název technologie
S-RV	Řez výchovný
S-RZ	Řez zdravotní
S-RB	Řez bezpečnostní
S-RLLR	Lokální redukce směrem k překážce
S-LRSP	Lokální redukce z důvodu stabilizace
S-LRPV	Úprava průjezdného či průchozího profilu
S-RO	Redukce obvodová
S-SSK	Stabilizace sekundární koruny
S-RTHL	Řez na hlavu
S-OV	Odstranění výmladků
S-OKT	Odstranění/oprava kotvení mladého stromu
S-KV	Kácení stromů volné
S-KSP	Kácení stromů s přetažením
S-KPV	Postupné kácení s volnou dopadovou plochou
S-KPP	Postupné kácení s překážkou v dopadové ploše
TORZ	Snížení těžiště dřeviny, ořezy, možné použití přírodě blízkového řezu, nutné zajistit stabilitu torza (přesný postup bude na místě určen AD)
K-K,P	Kácení soliterních keřů a porostů
K-RZ	Zdravotní řez soliterních keřů

Návrh instalace vazby – doporučení k instalaci bezpečnostní vazby dle kódů v tab. B; doplňující parametry uvedeny v **Poznámce k instalaci vazby**

Kód	Název technologie	Upřesnění rozsahu v poznámce
S-VDD	Instalace dynamické vazby v dolní úrovni	ano
S-VDH	Instalace dynamické vazby v horní úrovni	ano
S-VSV	Instalace statické vazby vrtané	ano
S-VSP	Instalace statické vazby podkladnicové	ano
S-VK	Detailní revize již instalované vazby v místě instalace	

Tab. B – Kódy k instalaci vazeb (dle standardu AOPK)

Přístrojové hodnocení - u stromu je požadováno zjištění dalších vstupních dat využitím některé z přístrojových metod, doplňující parametry uvedeny v **Poznámce k přístrojovému hodnocení**

AT = akustický tomograf – měření stability v místě defektu

TZ = tahová zkouška – měření odolnosti proti vývratu